

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
ЛІГА СТУДЕНТІВ АСОЦІАЦІЇ ПРАВНИКІВ УКРАЇНИ

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

МАТЕРІАЛИ

IV Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 21–22 травня 2020 року)

У двох частинах

Частина 2

Суми
Сумський державний університет
2020

ПРОТИДІЯ РЕКЛАМІ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ В УКРАЇНІ

Кордунян І. В.

Студентка III курсу ННІ права

Сумського державного університету

Науковий керівник: Бондаренко О. С.

к. ю. н., старший викладач кафедри КПДС ННІ права

Сумського державного університету

У кожному місті України можна побачити розписані незрозумілими написами будинки та паркани, такими як «фени, усі марки», «солі, марки ...» та багато інших. Ці написи є, так звані, маркетингом наркобізнесу. Вони містять назву сайту, електронної пошти, інтернет-сторінок у соціальних мережах, де можна придбати наркотичні засоби. Створення написів на будинках, парканах та інших місцях можна вважати пропагандою наркотиків. На сьогоднішній день кримінальним законодавством України не передбачена відповідальність за такі дії.

28 липня 2019 до Верховної Ради України надійшов Проект Закону № 10336 про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо кримінальної відповідальності за рекламу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, метою якого є боротьба з рекламою наркотичних засобів. У законопроекті пропонується доповнити КК України ст. 315-1 «Реклама наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів», відповідно до якої рекламою наркотичних засобів вважатиметься розміщення будь-яким способом написів у громадських місцях, на фасадах будинків тощо, які містять інформацію щодо інтернет-сайтів, номерів телефонів продавців [1]. Відповідальність за цей злочин полягатиме у позбавленні волі на строк від 5 до 7 років, а за повторне вчинення цього злочину, а також інших пов'язаних з наркотичними засобами злочинів – до 10 років. Проте, на даний момент проект відкликано.

Розміщення реклами на будинках та парканах можна розглядати ще й як пошкодження чужого майна, тобто вандалізм. На практиці ці дії не можна кваліфікувати за ст. 194 КК України. 2 липня 2014 у Верховній Раді України був зареєстрований Проект Закону № 4220а про внесення змін до статті 194 Кримінального кодексу України (щодо відповідальності за вандалізм), яким пропонується визначити поняття «вандалізму», під яким розуміється осквернення, пошкодження або руйнування будівель та інших споруд, у тому числі пам'ятників, які не включені до Державного реєстру національного культурного надбання, а також об'єктів єдиної транспортної системи, їх складових частин та іншого майна, розміщеного у громадських місцях [2, 6].

Найпоширенішим місцем для реклами наркотичних засобів є мережа Інтернет. Світ інформаційних технологій, а особливо соціальних мереж, таких як Facebook, Instagram,

Telegram та ін. набирає актуальності у світі. Соціальні мережі стали ідеальним ринком для продажу наркотиків. Вони бувають статичні та динамічні. У статичних мережах (наприклад, Facebook) користувачі мають власні акаунти (особисті кабінети користувачів). Динамічні мережі можуть бути тимчасовими, в основному вони використовуються для проведення онлайн-конференцій (наприклад, Skype).

Соціальні мережі мають визначені умови їх використання, які регулюють контент, який розповсюджується в мережі. Користувачі цих платформ використовують особливі кодові слова (сленг), спілкуючись між собою на тему купівлі-продажу наркотиків. Дуже часто в мережі можна побачити рекламу з незрозумілими словами для звичайної людини, проте ті, хто вживає наркотики або пов'язаний з ними, завжди знає, про що йде мова. В Інтернеті вже є безліч спеціальних словників цих термінів. Наведемо декілька прикладів таких сленгових слів: абстяга – це відчуття наркотичного голоду; автомат – медичний шприц; адам – наркотик «Екстазі»; амнуха – ампула; бал – стан наркотичного сп'яніння; балда, біда – узагальнена назва наркотиків; банкір – торговець наркотиками; барбадос – героїн; біляшка, майка – морфій; блюдце – місце зустрічі споживачів наркотиків; верблюд – постачальник наркотиків; жаба з ікрою – збувальник, що має при собі наркотики; крейда – кокаїн [3].

Найпопулярнішою мережею для продажу наркотиків в Україні є Telegram. В межах цієї платформи створюються групи, де рекламуються різні види наркотичних засобів та речовин. Такі групи можуть бути приватні, тобто доступ може надати лише адміністратор, та публічні (відкриті). Такі групи створюються для кожного міста України. У них розміщується інформація з назвами товарів, їх ціною та способом оплати, а також інформація про вакансії кур'єрів.

Ще однією площадкою для збуту наркотичних засобів є додатки для смартфонів. По запиту в Google найпопулярнішими додатками для купівлі марихуани на 2019 рік є Leafly, Weed Maps, Stonr Medical Marijuana Diary, Stoner's Handbook та The Stoner's Cookbook. Існують й додатки з іграми по вирощуванню марихуани, що є явною пропагандою наркотиків. Так, додаток під назвою «Як продавати марихуану» (англ. «Howtosellweed») містив інструкції щодо виробництва та продажу, а додаток «Leafly» пропонував інтерактивний каталог різних сортів канабісу, їх характеристик та доступності (включаючи пошук найближчого джерела на основі розташування GPS). Зараз вони блокуються інтернет-браузерами.

Соціальні мережі та мобільні додатки як ресурси для купівлі наркотичних речовин найчастіше використовують новенькі, тобто ті особи, які купують наркотики вперше. Досвідчені покупці використовують, так звані, Глибинні мережі (англ. «Deep Web») та

Даркнет (англ. «Darknet»).

Глибинна мережа складає частину всесвітньої мережі Інтернет, вміст якої недоступний для традиційних пошукових систем.

Даркнет можна визначити як частину глибинної мережі, до якої немає доступу для стандартних інтернет-браузерів. Доступ до Даркнету можливий лише через спеціальне програмне забезпечення, наприклад, через Тор – це система, яка забезпечує анонімне використання Інтернету, що дозволяє приховати місцезнаходження користувача. Загалом, Даркнет являє собою анонімний приватний інтернет-ринок, який спеціалізується на порнографії, зброї, наркотичних засобах та інших протизаконних товарах.

Найбільшим в історії тіншовим інтернет-ринком для продажу наркотиків був Шовковий шлях (англ. «Silk Road»). Користуватися цим ринком було можливо за допомогою системи Тор, а оплата проводилася у віртуальній валюті – біткоїнах. У цій мережі покупці та продавці залишалися анонімними. Продавці мали свій рейтинг. Однією з причин популярності Шовкового шляху була якість товару, оскільки покупці надавали перевагу продавцям з гарним рейтингом на сайті, а не продавцям на вулицях.

Отже, інтернет-ринки є більш популярними серед покупців наркотичних речовин, ніж «вуличні» ринки, оскільки мають безліч переваг, серед яких:

- 1) тіншові інтернет-ринки дозволяють продавати наркотичні засоби по всьому світу, що робить наркобізнес міжнародним;
- 2) широкий асортимент наркотичних засобів;
- 3) спілкування між продавцем та покупцем здійснюється анонімно, що майже унеможливорює викриття їхнього місцезнаходження;
- 4) відносна безпечність товару, оскільки більшість продавців мають рейтинг.

З огляду на викладене вище можна зробити висновок, що Інтернет є ідеальним ринком для збуту наркотичних засобів та речовин. Найбільшими тіншовими ринками є Глибинна мережа та Даркнет, де можна придбати будь-які незаконні товари, в тому числі й наркотики. В Україні реклама наркотичних засобів розміщується, як правило, в приватних та відкритих чатах у Telegram. У таких групах розміщуються оголошення із назвою наркотику, ціною та способом оплати. Кримінальним законом чітко не встановлена відповідальність за розміщення такої реклами в Інтернеті.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Проект Закону про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо кримінальної відповідальності за рекламу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів від 28.05.2019 р. № 10336. URL: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/>

webproc34?id=&pf3511=66004&pf35401=485912 (дата звернення: 20.03.2020).

2. Проект Закону про внесення змін до статті 194 Кримінального кодексу України (щодо відповідальності за вандалізм) від 02.07.2014 р. № 4220а. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=4220%D0%B0&skl=8 (дата звернення: 20.03.2020).

3. Словник сленгу наркоманів. Adhdportal: веб-сайт. URL: http://adhdportal.com/book_2402_chapter_85_Slovník_slengu_narkomaniv.html (дата звернення: 20.03.2020).

4. Burbyka, M. M., Kulish, A. M., Reznik, O. N., & Solonar, A. (2015). THE PARTICULARITIES OF COUNTERACTION OF HIDDEN ADVERTISING OF NARCOTIC DRUGS. RUSSIAN JOURNAL OF CRIMINOLOGY, 9(2), 334-342.

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАПОБІЖНИХ ЗАХОДІВ ЩОДО НЕПОВНОЛІТНІХ

Низова А. Р.

*Студентка III курсу ННІ права
Сумського державного університету*

Науковий керівник: Думчиков М. О.

*к. ю. н., асистент кафедри КПДС ННІ права
Сумського державного університету*

На сьогодні одним із головних напрямків державної політики є забезпечення законності та протидія злочинності. Зміцнення правопорядку в кримінальному процесі повинно здійснюватися через дотримання, забезпечення та реалізацію правових приписів, які стосуються застосування запобіжних заходів. Проблема застосування запобіжних заходів в кримінальному провадженні з неповнолітніми існує протягом багатьох років. В наш час більшість саме проблемних питань виникає у провадженні з неповнолітніми. Надзвичайно важливим є процес обирання у кримінальному провадженні запобіжних заходів щодо неповнолітніх. Адже дана категорія осіб є найбільш уразливою, та потребує особливого ставлення в суспільстві через їхню негативну поведінку. Тож, дане питання залишається актуальною темою для дослідження вже протягом багатьох років.

Питання, пов'язані із застосуванням запобіжних заходів в кримінальному провадженні з неповнолітніми, були предметом дослідження таких науковців як: К. Т. Балтабаєв, В. М. Биков, М. Й. Вільгушинський, Л. В. Гаврилюк, Н. І. Капінус, Ю. Г. Овчинніков, В. П. Пилипенко, Н. Ю. Шаталов, О. Ю. Татаров, В. І. Фаринник тощо.

Кримінальне процесуальне законодавство України передбачає можливість